

RK 5880/06

Avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100); nu fråga om prövningstillstånd och återförvisning

LÄNSRÄTTEN I SKÅNE LÄN

Avdelning 1

DOM

2006-09-12 Meddelad i Malmö

Mål nr 2922-06

KLAGANDE

S. K.

MOTPART

Lunds Universitet, Disciplinnämnden

ÖVERKLAGAT BESLUT

Disciplinnämndens beslut den 28 februari 2006

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100)

Genom det överklagade beslutet avstängdes S. K. med stöd av 10 kap 1 och 2 §§ högskoleförordningen under två månader från och med den 28 februari 2006. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. S. K. har bland annat på tentamensfråga nr 4, 6 och 7 uttryckt sig på ett sådant sätt att det kan betecknas som läroboksmässigt och avvikande från hennes skriftspråk i övrigt. Hennes svar på tentamensfråga nr 2 överensstämmer i stort sett ordagrant med uppgifter som finns tillgängliga på Internet. Att S. K. skulle kunna memorera och återge en text av sådan karaktär utan att använda något hjälpmedel är enligt nämndens uppfattning inte trovärdigt. Detta tillsammans med K. B. redogörelse gör att nämnden anser det klarlagt att S. K. använt otillåtna hjälpmedel då hon svarat på tentamensfrågorna. Hon har därigenom försökt vilseleda när studieprestation skall bedömas och därmed gjort sig skyldig till förseelse enligt 10 kap 1 § första stycket 1 punkten högskoleförordningen.

S. K. överklagar disciplinnämndens beslut och anför bl.a. följande. Nämnden har inte haft alla fakta och har därför dragit fel slutsatser. När I. L. och L. H. meddelade att hon skulle göra om tentan så var det meningen att hon skulle bevisa att hon verkligen hade förstått ämnet. Eftersom de ville att hon skulle skriva kortfattat, specifikt och med egna ord så gjorde hon det. Eftersom hon även klarade det andra tentamenstillfället kan hon knappast ha fuskat över huvud taget, eftersom hon har bevisat att hon förstått ämnet vid tentorna och under kursens gång. Det är inte hennes stil att fuska. Om skrivningsvakten misstänkte att hon hade någon form av hjälpmedel vid tentamen den 9 januari 2006 så skulle han ha tagit bevismaterialet i beslag och inte låtit henne fortsätta göra tentan färdigt. Hon har inte alls kastat något eller några papper i riktning mot sin väska. Hon hade sitt pennskrin med sig, och precis som alla andra elever lade hon ner sitt pennskrin i sin väska. Hon har lämnat in en artikel skriven på engelska i samma ämne. Det är även en annan anledning till att hon svarade på engelska på en av frågorna. Hon hade inte med sig något hjälpmedel vid tentamenstillfället. Hon kan återge den text hon skrivit vid tentamenstillfället, bara för att bevisa att man kan memorera och återge texten ordagrant.

Domskäl

Enligt 10 kap. 1 § första punkten högskoleförordningen får disciplinära åtgärder vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars skall bedömas. De disciplinära åtgärderna är enligt 2 § samma kapitel varning eller avstängning. Vidare anges att ett beslut om avstängning innebär att en student inte får delta i undervisning, prov eller annan verksamhet inom ramen för utbildningen vid högskolan.

I den utredning som ligger till grund för det överklagade beslutet anges bl.a. följande. Programdirektören för biomedicinsk analytikerutbildningen har anmält S. K. för misstänkt fusk vid prov i kursen Humanbiologi, särskild fysiologi, 10 p den 9 januari 2006. Provet genomfördes som en ordinarie skriftlig tentamen utan tillåtna hjälpmedel. Misstanken om fusk grundas dels på iakttagelser gjorda av skrivningsvakten, dels formuleringar i S. K: s svar som väckte kursledarens misstänksamhet. Hon hade besvarat fråga nr 2 på engelska. Svar på engelska var omotiverat och inte efterfrågat. Både innehåll och ordval var av påtaglig lärobokskaraktär och motsvarade inte S. K: s sätt att uttrycka sig. Huvuddelen av svaret på fråga 2 identifierade kursledaren senare på <http://www.genetests.org/query?iglossid=14>. Övriga frågor hade besvarats på svenska. Även ordval och meningsbyggnad i vissa av dessa svar var läroboksmässiga och avvek starkt från S. K: s normala språk. Svaren på de ovan nämnda frågorna avviker också betydligt från svaret på fråga 8, där S. K. uppvisar stavningssvårigheter och stora kunskapsluckor. Vid möte den 11 januari 2006 ombads S. K. att tentera tre av frågorna dagen efter. Hon ombads att använda sina egna formuleringar. Vid en jämförelse av S. K: s svar vid detta provtillfälle kan konstateras att förståelsen är låg på samtliga frågor. Den fråga som tidigare besvarats på engelska är här mycket summariskt besvarad och hon uppvisar fragmentariska kunskaper och stora brister vad gäller grundläggande begrepp. Det blev också tydligt vid jämförelsen att ordvalet vid det första provtillfället inte var hennes egna. S. K: s kommentar till den ordagranna överensstämmelsen mellan uppgifterna ur Gene Test Glossary var att hon hade använt sig av uppgifter från Internet och från läroböcker och sedan gjort egna anteckningar utifrån detta.

Hon vidhöll att hon inte hade haft några av sina anteckningar framme och till hands under tentamenstillfället utan hon hade lärt sig det. -Skrivningsvakten K. B. har uppgett bl.a. följande. Han misstänker att S. K. fuskade. När skrivningstiden var slut så ville hon inte sluta skriva. Därför gick han upp till henne för att samla in hennes papper. När han närmade sig såg han att hon tog några papper som låg på bänken och la ner dem i sin väska.

Länsrätten gör följande bedömning.

En disciplinär åtgärd i form av avstängning utgör ett allvarligt ingrepp mot den enskilde. För att ett beslut om avstängning skall få meddelas krävs därför att det klart framgår av utredningen att studenten gjort sig skyldig till den påstådda förseelsen (jfr RÅ 1996 ref 15).

Länsrätten har att ta ställning till om S. K. använt otillåtna hjälpmedel i form av anteckningar eller liknande vid tentamenstillfället den 9 januari 2006. Skrivningsvakten har uppgett att han vid tentamen iakttagit att S. K. tagit papper från bänken och lagt ned dem i sin väska. S. K. bestrider emellertid att detta skulle ha skett. Något otillåtet material har inte omhändertagits och har således inte därigenom visats föreligga.

Frågan är om det av övrig utredning ändå klart framgår att S. K. har använt sig av otillåtna hjälpmedel vid den aktuella tentamen.

Disciplinnämnden har bland annat grundat sitt beslut om avstängning på att svaret på en av tentamensfrågorna senare har visat sig överensstämma i det närmaste ordagrant med uppgifter på en sida på Internet. Nämnden har även ansett att S. K: s sätt att uttrycka sig vid provtillfället är läroboksmässigt och uppvisar avvikelser från hennes normala språk. S. K. har uppgett att hon kan memorera text och återge den ordagrant. Denna förklaring framstår inte som så osannolik att den kan lämnas utan avseende. Länsrätten, som tagit del av de aktuella tentamenssvaren, kan inte heller finna sådana uppenbara språkliga skillnader mellan svaren vid det första provtillfället och de svar som avgetts vid omtentamen att det därigenom kan anses utrett att S. K. måste ha använt sig av otillåtet material vid tentamen den 9 januari 2006.

Mot S. K: s bestridande kan det således inte anses klarlagt att hon med otillåtna hjälpmedel har försökt vilseleda vid prov.

Överklagandet skall därför bifallas.

Domslut

Länsrätten bifaller överklagandet och upphäver disciplinnämndens beslut om avstängning av S. K. Gunilla Hedesten Nordin

KAMMARRÄTTEN I GÖTEBORG

Avdelning 3

BESLUT

2007-04-04 Meddelat i Göteborg

Mål nr 5880-06

KLAGANDE

Lunds universitet

MOTPART

S. K.

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Länsrätten i Skåne läns dom den 12 september 2006 i mål nr 2922-06

SAKEN

Avstängning enligt högskoleförordningen (1993:100); nu fråga om prövningstillstånd och återförvisning. Lunds universitet yrkar i första hand att kammarrätten, med ändring av länsrättens dom, fastställer Disciplinnämndens vid Lunds universitets beslut och i andra hand att kammarrätten visar målet åter till länsrätten för handläggning. Lunds universitet anför bl.a. följande. Besvärshandlingen har inte tillställts Lunds universitet med föreläggande att svara inom viss tid vid påföljd att målet ändå kan komma att avgöras. Med tanke på att länsrätten upphävt disciplinnämndens beslut och att länsrättens bedömning avviker från praxis vad avser beviskraven, kan en underrättelse inte anses vara onödig. Om Lunds universitet hade fått möjlighet att yttra sig innan länsrätten meddelade dom i målet hade Lunds universitet påkallat muntlig förhandling och åberopat förhör med S. K., som inte hörts vid disciplinnämnden, och vittnesförhör med skrivningsvakten.

Skäl

Kammarrätten anser att det finns skäl att meddela prövningstillstånd.

Enligt 10 § första stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) skall besvärshandling, varigenom mål anhängiggörs, tillställas motpart, varvid mottagaren skall föreläggas att svara inom viss tid vid påföljd att målet ändå kan komma att avgöras. Enligt andra stycket i samma lagrum behövs sådan underrättelse inte om motparten är en förvaltningsmyndighet och en underrättelse är onödig.

I förarbetena till bestämmelsen (prop. 1995/96:22 s. 85) anförs bl.a. att undantagsregeln torde komma till användning då det rör sig om mer uppenbara bifallssituationer, dvs. där talan förs av en enskild och kommunikation med det allmännas företrädare framstår som en onödig formalitet samt i de fall parternas inställning i sak är väl kända och utredda och det domstolen har att ta ställning till är en ren rättsfråga.

Länsrätten har avgjort målet och upphävt disciplinnämndens beslut att avstänga S. K. från studier under två månader. Lunds universitet gavs inför avgörandet inte tillfälle att yttra sig inom viss tid vid påföljd att målet ändå kunde komma att avgöras. Härigenom har Lunds universitet betagits möjligheten att begära muntlig förhandling och påkalla förhör med S. K., som inte hördes muntligen vid disciplinnämndens sammanträde, och att begära vittnesförhör med skrivningsvakten K. B. Med hänsyn härtill och då utgången i målet huvudsakligen gäller bevisfrågor anser kammarrätten att kommunikation med universitetet inför avgörandet inte kan anses ha varit onödig. Länsrättens dom skall därför upphävas och målet visas åter för ny handläggning.

Beslut

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten upphäver den överklagade domen och visar målet åter till Länsrätten i Skåne län för ny handläggning.

Beslutet får enligt 33 och 34 §§ förvaltningsprocesslagen inte överklagas.
Per Ove Svensson

Mårten Stenberg, referent

Hans Christer Thorell